

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
July 16, 1997

Vol. LXXXVII Kaipa 50 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, LIEPA — JULY 16, 1997

Nr. 136

Ruošiantis į NATO, reikia modernizuoti Lietuvos gynybos sistemą

Vilnius, liepos 15 d. (BNS) — Kandidatuoti būsimuosiuose Lietuvos prezidento rinkimuose ketinantį Valdas Adamkus palankiai vertina NATO sprendimą atverti sąjungos duris naujiems nariams, kartu pabrėždamas, kad Lietuva privalo daugiau dėmesio skirti savo gynybai stiprinti.

„NATO visiškai priartėja prie Lietuvos sienos, tuo sustiprinamas Lietuvos tarptautinių saugumą. Pirmą kartą demokratinių Vakarų valstybių gynybinis aljansas paskelbė Baltijos regioną esant esminiu savo interesu, kokių iki šiol Baltijos šalis skelbdavo tik Maskva“, pažymi antradienį išplatintame V. Adamkus pareiškime.

Pasak jo, Madrido susitikimai

mas ragina Lietuvą dar tvirtiau siekti narystės šioje organizacijoje ir „nedviprasmiškai buvo užsiminta apie plėtimo etapą 1999-aisiais“.

Tačiau, pažymi V. Adamkus, NATO pademonstravo, kad išlaikytinai sąjungai nereikalingi. Jis ragino Lietuvą sukurti pajėgias gynybines struktūras ir suteikti Lietuvos piliečius „modernios gynybos parengčiai“.

„NATO yra pasirengusi padėti Lietuvai tapti naujosios saugumo struktūros dalimi. Tai patvirtino ir sekmadienį Lietuvoje viešėjusi JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright. Turime pasinaudoti šia galimybe su visa atsakomybe sau ir pasauliui“, sako V. Adamkus pareiškime.

Lenkijos spauda apie Lietuvos prezidento rinkimus

Varšuva, liepos 14 d. (BNS) — Valdantioji Lietuvos Seimo dauguma nepaiso „iš kairiųjų kiliusio prezidento, negaili jam pažeminimų, o jo vaidmenį apriboja iki simbolio“, teigia Lenkijos laikraštis „Trybuna“.

Lenkijos socialdemokratų laikraštis teigia, kad Algirdas Brazauskas vis dar nekelia savo kandidatūros į Lietuvos prezidentus todėl, kad „iš aukšto prezidento kreslo geriausiai matyti, jog valstybės vadovo titulas be Seimo daugumos paramos yra tuščias dalykas“.

„Trybunos“ vertinimu, A. Brazauskas tokiu būdu nori laimėti laiko apsispręsti, ar verta vėl imtis tos didelės, tačiau turintios daug kartumo taurės“.

„Trybuna“, pirmadienio numeryje beveik puslapi skyrus Lietuvos prezidento rinkimų

tematikai, rašo, kad Lietuvos konservatorių vadovas Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis perėmė užsienio politikos sritį, iki šiol priklausiusią prezidentui, ir praktiškai jau pradėjo savo rinkiminę kampaniją.

„Savo užsienio kelionėmis ir pasisakymais jis leido suprasti, kad Lietuvos užsienio politiką gali vykdyti be prezidento. Seimo pirmininkas nepraleidžia progos susitikti su kitų valstybių vadovais ir elgiasi kaip „quasi“ prezidentas“, pažymi „Trybuna“.

„Trybunos“ nuomone, daugiausia galimybių tapti Lietuvos prezidentu turi JAV buvęs gamtosaugininkas Valdas Adamkus. Tačiau jei rinkimuose nedalyvaus nei jis, nei Algirdas Brazauskas, daugiausia galimybių tapti Lietuvos vadovu turi Artūras Paulauskas.

Pabradės užsieniečių registravimo centre vėl neramu

Vilnius, liepos 14 d. (BNS) — Pabradės užsieniečių registravimo centro direktorius Edvardas Tuinyla po savaitgalį vykusių rišusių žada centre įvesti tvarką.

„Turi būti tvarka. Demokratiškai — tai nėra netvarka“, pirmadienį sakė direktorius. Jis pažymėjo, kad pradėjus eiti šias pareigas, Užsieniečių registravimo centrą jis rado panašų į nuostabų kurortinį miestelį. „Santykiai tarp nelegalių ir administracijos buvo per daug liberalizuoti“, sakė E. Tuinyla, pažymėdamas, kad migrantai galėjo lankytis ir administracijos patalpose. Direktoriaus pažado, kad „daugiau to nebus“.

Jis nesakė, kiek vidaus tarnybos antrojo pulko karių prisijungė prie nuolat centrą saugančių 30 karių, tačiau sakė, kad jų „daug“.

Pirmadienį rytą vyko nelegalių ir centro vadovybės derybos, tačiau, pasak E. Tuinilos, migrantų reikalavimai lieka neaiškūs. „Aš nežinau, ko jie nori“, sakė jis.

Jau pradėta remontuoti per riaušes nuversta vidinė mūrinė tvora ir stiklini išdauginti administracijos pastato langai.

Nelegalių kinų ir juos sau-

gančių karių konfliktas kilo liepos 11 d. vakarą. Abi šalys pateikia skirtingas barnio priežastis. Pasak kinų, apsauga juos varė iš valgyklos ir neleido baigti valgyti. Tuo tarpu kariai teigia, kad ant vieno iš jų kinas šliukštelėjo karštos arbatos.

Prie maištaujančių kinų prisijungė ir kitų tautybių pabėgėliai. 200-300 žmonių minia nuvertė dalį vidinės mūrinės tvoros ir puolė centro štabą. Per riaušes lengvai nukentėjo du kareiviai ir vienas kontrolierius, buvo išdaugyti štabo pirmojo aukšto langai. Taip pat per sumaištį pabėgo 98 nelegalai, iš kurių pirmadienį rytą buvo surasti 63.

Dabar centre gyvena 739 nelegalai, kai, steigiant centrą, buvo numatyta 400, o kritiniu atveju — 600 vietų.

Evaldas Tuinyla mano, kad 35 nelegalų, pabėgusių iš centro per riaušes, surasti nebepavyks. „Esu beveik įsitikinęs, kad jie jau Baltarusijoje“, sakė direktorius.

Artimiausiomis dienomis turi paaiškėti, kur bus perkeltas Užsieniečių registravimo centras iš Pabradės. Kitą savaitę į Lietuvą atvyksiantiems Europos Sąjungos specialistams Lietuvos pareigūnai pri-

Vienas iš kandidatų būsimuosiuose Lietuvos prezidento rinkimuose Artūras Paulauskas „Kauno dienoje“ (07. 12) pareiškė: „Tai, kad Lietuvai reikia įstoti į NATO, yra tik dešimties politikų elito nuomonė. Manau, priimant tokius svarbius sprendimus, reikėtų atsižvelgti visų Lietuvos žmonių nuomonę“. A. Paulauskas dienraščiui sakė, jog reikėtų gerai pagalvoti, kas šiandien labiau reikalinga — NATO, ar tiesiog geri kaimyniniai santykiai. Pasak A. Paulausko, dauguma Amerikos politikų skeptiškai vertina Lietuvos norą tapti sąjungos nare. „Tai brangiai kainuotų ir NATO organizacijai, ir Lietuvai. Tai palieštų kiekvieną žmogų“, sakė jis. (Elta)

Notr: Artūras Paulauskas, neseniai viešėjęs Amerikoje, susitiko su eile JAV Kongreso atstovų, visuomenės veikėjų. (Iš kairės) A. Paulauskas, JAV Kongreso narys Joe Knollenberg (R-MI), Appropriations Committee narys užsienio reikalams, geras Lietuvos draugas, palaikantis „HCR 10“ pareiškimą (kuriam Kongresas raginamas palaikyti Lietuvą, Latviją ir Estiją siekiant NATO narystės); bei „Lietuvos ryto“ atstovas Gintautas Alksnis.

Kariuomenė apginkluojama amerikietiškais šautuvais

Vilnius, liepos 15 d. (BNS) — Lietuvos krašto apsaugos viceministras Jonas Kronkaitis teigia, kad dalis Lietuvos kariuomenės bus perginkluota amerikiečių gamybos šaunamaisiais ginklais M16 ir M14. Dalis M16 šautuvų jau yra gauta ir dar ketinama įsigyti šautuvų M14.

J. Kronkaitis nenurodė, kokia dalis kariuomenės bus apginkluota ir kiek šių amerikietiškių ginklų ketinama įsigyti. „Mes turime ir kitokių ginklų — kai kurie sovietų gamybos ginklai yra geri“, sakė viceministras.

Dienraštis „Lietuvos aidas“ antradienį perspausdinto prancūzų laikraščio „Le Figaro“ straipsnį, kuriame be kita ko teigiama, kad amerikiečių tankai ir lėktuvai turėtų netrukus pajavairinti žalią Lietuvos peizažą. Tai viceministrui kelia šypseną.

„Nėra jokios kalbos apie lėktuvus ir tankus iš Amerikos. Aš manau, kad čia buvo tik

juokais parašyta“, tikino J. Kronkaitis.

Prancūzų dienraščio straipsnyje JAV kariuomenėje tarnavęs KAM viceministras J.

Paskelbtas nuosprendis „Jedinstvo“ vadui

Vilnius, liepos 15 d. (BNS) — Buvęs „Jedinstvo“ organizacijos vadas Valerijus Ivanovas antradienį nuteistas 1 metams laisvės atėmimo.

1991 metų sausio 13-osios aukų apšmeižimu kaltintas nuteistas buvo suimtas Vilniaus 2-osios apylinkės teismo salėje iš karto po nuosprendžio paskelbimo ir išvežtas į Lukiškių kalėjimą. Per 14 dienų jis galės apskųsti nuosprendį Vilniaus apygardos teismui.

Teismas taip pat priteisė moralinę kompensaciją jo apšmeižtųjų sausio 13-ąją žuvusiųjų šeimoms. Septynių per sovietų kariuomenės vykdant perversmą Lietuvoje

Kronkaitis bei Lietuvos kariuomenės inspektorius Algimantas Garsys minimi, kaip dedantys ypač daug pastangų pakeisti Lietuvos kariuomenės įvaidį ir priartinti ją visais požūriais prie vakarietiško standartų.

žuvusiųjų artimiesiems teismas priteisė iš V. Ivanovo didžiausią imanomą kompensaciją — po 10,000 litų. V. Ivanovas už antivalstybiinę veiklą jau buvo nuteistas 3,5 metų kalėti 1994-aisiais. Vėliau bausmė jam buvo sumažinta 7 mėnesiais. Nenutraukęs savo veiklos, Rusijos pilietis V. Ivanovas prieš kelerius metus vos išvengė deportavimo iš Lietuvos.

* Generalinė prokuratūra gavo Sveikatos apsaugos ministerijos medicinos ekspertų komisijos, tyrusios genocidą įtariamo Aleksandro Lileikio sveikatą, išvadą. Komisija nustatė A. Lileikui kelias sunkias ligas, kurios dėl lėtinio amžiaus yra nepagydomos, informuoja „Lietuvos rytas“ (07.15). Išvadose rašoma, kad negalima A. Lileikio apklausti ar atlikti kitų procesinių veiksmų, nes stiprus susijaudinimas gali sukelti mirtį. Generalinis prokuroras K. Pednyčia „Lietuvos rytui“ sakė, kad, susidarius tokiai situacijai, A. Lileikio bylą teks sustabdyti.

* Pokalbį su Lietuvos laivinkystės įkūrėju, buvusiu ilgamečiu jos vadovu Alfonsu Ramanausku, kuriam didžioji dalis klaidpėdžių dekinga už tai, ką jis davė uostamiesčiui ir jo žmonėms, spausdina „Respublika“. A. Ramanauskas stebisi: „niekaip negaliu suprasti (gal vyriausybės vadovai supranta?) — jei parodosime savo laivyną, kam tuomet prie Klaipėdos universiteto kuriamas Jūrų institutas. Negi tik tam, kad išsimokslinę už Lietuvos mokėsiu mokėtojų pinigų ju reiviai taptų pastumdėliais pigių vėliavų laivuose, nes

rytas“ (20,000 litų), o kandidato į prezidentus Artūro Paulausko sūnus tėvo vardu paaugojo 1,000 litu.

Negausias savo santaupas nelaimės ištiktiems kaimynams aukoja ir vaikai — kai kurie atiduoda už surinktus tuščius butelius gautus pinigų, kai kurie dūžo taupykles ir neša į maišelius supiltus centus.

„Znad Wili“, penktadienį paskelbusi akcija „Vilniečiai — nukentėjusiems potvynio metu Lenkijoje“, aukas ketina rinkti iki liepos pabaigos, o rugpjūčio pradžioje surinktas lėšas išgabens į potvynio apsemtą Lenkiją.

Vienulišką dieną besitęsiantis potvynis Lenkijoje jau nesinėšė 36 žmonių gyvybes, šimtai laikomi dingusiais be lėšas išgabens į potvynio apsemtą Lenkiją.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS, INTERFAX, ITAR-TASS, BelaPAN, RIA žinių agentūrų pranešimais.)

Varšuva. Lenkijoje jau antrą savaitę besitęsiant didžiuliam potvyniui, dėl nesugebėjimo valdyti padėties vis labiau kritikuojama vyriausybė, o neparlamentinė opozicija reikalauja Lenkijos premjero Włodzimierz Cimoszewicz atsistatydinimo. Vienulišką dieną besitęsiantis potvynis jau nusinėšė 36 aukas. Paskutiniiais duomenimis, vanduo buvo apsemęs daugiau kaip 400,000 hektarų arba 1,3 proc. visos Lenkijos teritorijos. Atslūgusiose vietovėse gali kilti epidemijos, nes pranašaujamas žymus orų atšilimas. Trūksta vaistų, o specialios brigados nespėja naikinti kritusių gyvulių. Europos Sąjungos labdariną organizaciją ECHO skyrė Lenkijai ir Čekijai pusę milijono dolerių, didelę paramą pažadėjo Vokietija.

Madridas. Politinis baskų partizanų organizacijos ETA sparnas HB antradienį perspėjo, kad vyriausybės pastangos izoliuoti maištininkus po jauno politiko nužudymo gali paaštrinti jų konfliktą su Ispanija. ETA maištininkams nužudžius 29 metų Miguel Angel Blanco, visoje Ispanijoje kilo protestai. Pirmadienį Madride ir Barselonoje demonstracijose dalyvavo daugiau kaip 2 mln. žmonių. Įpykę baskai, ilgai gąsdinti ETA separatistų, po šios žmogžudystės puldinejo HB būstines ir rūmus.

Maskva. Rusijos saugumo vadovai ir Čėčenijos respublika antradienį pasirašė laikinąją bendradarbiavimo sutartį, kuri ragina bendradarbiauti kovojant su tokiomis opiomis Šiaurės Kaukazo problemomis, kaip įkaitų grobimai, terorizmas, prekyba ginklais ir narkotikais, pranešė Rusijos Federalinio saugumo tarnyba. Demonstruodami pagerėjusius santykius, Rusijos ir Čėčenijos pareigūnai pasirašė sutartį, kuria numatoma suremontuoti karo nuiknotą, per Čėčeniją nutiestą naftotiekį.

Koroliov. Rusijos skrydžių valdymo centras paprašė, kad būtinuosius kosminės stoties „Mir“ remonto darbus vietoje susirgusio igulos vado Vasilij Cibljev atliktų Britanijoje gimęs JAV astronautas Michael Foal, antradienį pranešė NASA pareigūnas. Antradienį buvo nuspręsta atidėti rizikingus remonto darbus pažeistose kosminėje stotyje „Mir“, kurie turėjo būti atlikti šios savaitės pabaigoje.

Belgradas. Slobodan Milošević bus vienintelis kandidatas Jugoslavijos Federacijos prezidento rinkimuose, kurie įvyks šį mėnesį, pirmadienį paskelbė dvi parlamento komisijos. Dabar S. Milošević yra Serbijos, didžiausios iš buvusios komunistinės Jugoslavijos respublikų, prezidentas. Jugoslavijos federacija, 1991-1995 metais „apkarpyta“ per karus su Kroatija bei Bosnija, be Serbijos dar sudaro mažą Juodkalnijos respubliką.

Jeruzalė. Izraelio ministras pirmininkas Benjamin Netanyahu antradienį užsipuolė Jungtines Tautas dėl Generalinėje Asamblėjoje svarstomo nutarimo, reikalaujančio, kad JT narės nutrauktų paramą žydų gyvenviečių statybai. Pasiūlymas prašo valstybes užtikrinti, kad asmenys ar firmos neremtų gyvenviečių Vakarų Krante ar Gazos sektoriuje, bei uždrausti ten gaminamos produkcijos importą.

Sankt Peterburgas. Rusijos imperatorių šeimos palikuonys Sankt Peterburge pirmą kartą po kelių dešimtmečių susirinko, kad liepos 17 dieną paminėtų paskutiniojo caro mirties metines. Romanovai dalyvavo šv. Mišiose už Nikolajų II ir jo šeimą, kuriuos 1918 metais, tuo po Rusijos revoliucijos, nužudė bolševikai. Didieji kunigaikščiai Andrej, Michail ir Nikita bei kiti šeimos nariai padės gėlių ant jų protėvių kapo ir atidarys Romanovų šeimos nuotraukų parodą.

Varšuva. Artimiausius 15 metų narystę NATO kasmet Lenkijai kainuos apie 200 mln. dolerių, tvirtina Lenkijos užsienio reikalų ministras Dariusz Rosati. Tai sudarys 4 procentus Gynybos ministerijos biudžeto. Lenkijos spauda pažymi, kad Lenkijos ginkluotosios pajėgos ir taip atsilieka nuo kitų valstybių.

JAV prezidento žmona žada aplankyti Lietuvą

Vilnius, liepos 15 d. (BNS) — JAV pirmoji ponja Hillary Clinton norėtų atvykti vizito į Lietuvą. Tai ji sakė Lietuvos Seimo narei Vilijai Aleknaitei Abramikienei per praėjusią savaitę Vienoje (Austrija) vykusią Tarptautinę moterų konferenciją.

Lietuvos Seimo narė, kartu su Bulgarijos ir Čekijos atstovėmis, skaitė pranešimą apie moterų vaidmenį posocialistinėje demokratijoje.

Konferencijoje dalyvavusi JAV prezidento žmona pareiškė norą asmeniškai pasikalbėti su šiomis pranešėjomis. Dovanų iš Lietuvos H. Clinton gavo savo plaukų spalvos gintaro karoliukus.

JAV pirmoji ponja prisiminė pirmą kartą į Lietuvą atvykusį pirmą V. Aleknaitei Abramikienei.

laivų savininkai skirs savo šalių laivų kapitonus, šturmanus ir mechanikus“.

kienės kvietimą atvykti pasisvečiuoti į Lietuvą. Apie tai Seimo narė vėliau informavo H. Clinton administracijos vadovė. Kol kas dar neaiški H. Clinton apsilankymo Lietuvoje data.

Liepos 9-11 dienomis Vienos konferencijoje dalyvavusios politikės iš viso pasaulio atidare puslapi kompiuterių „Internet“ tinkle, kuriame keisis pasiūlymais apie moterų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime. Lietuvoje taip pat bus kuriama tokia valstybinė strategija. Pagalbą tam žada Amerikos centras Vilniuje.

KALENDORIUS

Liepos 16 d.: Marija, Leonora, Vitalijus, Dundutis.

Liepos 17 d.: Aleksas, Irmengarda (Irma), Darius, Girenas. 1933 m. žuvo lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girenas.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

„KURŠIŲ MARIOS“ — 1997 METŲ ČIKAGOS SKAUTŲ STOVYKLOS VADOVAI IR VADOVĖS

js. fil. Taiyda Rudaitytė-Chiapetta yra „Kuršių Marios“ stovyklos jūrų skautių pastovyklės viršininkė.

js. fil. Taiyda Rudaitytė-Chiapetta

Sesė Taiyda į LSS „Nerijos“ jūrų skautių tunto udryčių veiklą įsijungė 1976 metais. Būdamas darbšti ir uoli greit persiėmė skautamokslu ir vystė vadovės privalumus. Pati dar labai jauna būdamas jau buvo skiriama vadovauti jaunesnėms sesėms jūrų jūnių ir jūrų skautių laivų vadovė pareigose.

1985 m. LSS Vidurio rajono stovykloje buvo sudaryta. Pradėjusi studijuoti universitete, 1987 m. įsijungė į Akademinių Skautų sambūrį. Buvo Akademinių skautių draugovės Čikagoje vicepirmininkė ir kandidatų globoja. Čikagos tūntų stovyklose buvo stovyklos komendantė, stovyklos viršininkė. Bendroje tūntų stovykloje buvo prityrusių skautių pastovyklės viršininkė. Buvo jūrų jūnių skryiaus viršininkė. Dalyvavo visuose LSS Seserijos ir Brolių ruoštuose suvažiavimuose. Dalyvavo Jubiliejiniame ir Tautinėje stovyklose. Noriai talkina įvairiose skautiškuose darbuose ir renginiuose. Ypač uoli Kaziuko mugės pasirodymo darbuose ir mugės pravedime. Už pareigumą ir darbštumą vadovybės apdovanota PAŽANGUMO ir ŽUVĖDROS žymenimis.

Sesė Taiyda yra baigusi Kr. Donelaičio liuanistinę pradžios ir aukštesniąją mokyklą, o taip pat ir Pedagoginį liuanistikos institutą. Daug metų priklauso tautinių šokių šokėjų grupei. Daugiau negu 10 metų dirba liuanistinėje Maiorionio mokykloje. Lemonte. Baigusi pedagoginius mokslus Concordia universitete jau treji metai dirba Carter pradžios mokykloje, Čikagoje — dirba su antro skyriaus mokiniais. Sesei Taiydai linkime sėkmės ir niekad nepavargti dirbant jaunimui vadovavimo ir auklėjimo darba.

vsl. t.n. Vilija Januškytė „Kuršių Marios“ stovykloje bus prityrusių skautių pastovyklės viršininkė.

Sesė Vilija skautauti „Aušros Vartų“ skautių tunte pradėjo būdamas 5 metų amžiaus. Po penketos metų įdomaus skautavimo paukštėčių

draugovėje, 1988 metų Tautinėje stovykloje davė skautės įžodį. Uoliai lankydama sueigas, gilinosi skautamokslėje, kurį praktikoje įgyvendino stovyklose ir iškylose. Turėdama geros vadovės privalumų, gana anksti pradėjo reikštis vadovavime jaunesnėms skautėms, pradėdama paskil-tininkės, skil-tininkės, draugininkės pavaduotojos ir draugininkės pareigose. Tūntų stovyklose buvo pionierijos vadovės, iškylių vadovės ir vandens apsaugos direktorės pareigose.

1993 m. Jubiliejiniame stovykloje buvo iškylių vadovė. 1995 m. stovykloje — prityrusių skautių pastovyklės viršininkė. Sesė Vilija yra labai veikli ir energinga skautė, niekada neatsisakanti padėti. Yra baigusi LSS „Gintaro“ vadovijų mokyklą. 1996 m. dvi savaites su s. fil. Vytauto Janušio vadovaujama „Lituanicos“ skautų grupe dvi savaites praleido idomioje, daug kantrybės ir finzinės ištvermės pareikalavusioje iškyloje New Mexico Philmont kalnuose. Šioje iškyloje jai teko skil-tininkės pareigos.

vsl. tn. Vilija Januškytė

Sesė Vilija priklauso ASS ir yra Akademinių Skautių draugovės jaunų akademikų globoja.

Sesė Vilija mėgsta sportą ir išskylavimą. Yra baigusi Maiorionio liuanistinę mokyklą ir šoko „Spindulio“ tautinių šokių grupėje.

Biologijos studijas universitete baigė bakaluro laipsniu.

Senj. Vilius Žukauskas, sūnus Broniaus ir Virginijos Žukauskų, 1981 m. įsijungė „Lituanicos“ tūnto jūrų skautų

senj. Vilius Žukauskas

Stovyklaujančių „Lituanicos“ tūnto laivyno jauniausiųjų narių — bebrų įžodis ant prieplaukos ežere. Ši sek-madienį čia vyks tradicinė jūros diena, kurioje bus iškilmingai paminėtos LSS jūros skautų 75 metų ir jūros skautių 60 metų gyvavimo ir veiklos sukaktys.

Nuotr. J. Tamulalio

SVEIKINAME

Sveikiname Čikagos skautes ir skautus, linksmai Rake stovyklaujančius, ir „Kuršių Marių“ stovykloje Jūros dienos iškilėmis gerbiančius LSS jūros skautų 75 metų Jubiliejų ir jūrų skautių 60 metų veiklos sukaktį.

Sveikiname seses jūros skautes ir brolius jūros skautus, karo audrų nublokštus toli nuo Baltijos krantų, daugiau negu pusšimtį metų svetimuose vandenyse ištvermingai nešančius Lietuvos trispalvę, savyje išlaikiusius ir jaunesniems diegu-siems ilgesį ir meilę Tėvynei ir Baltijai.

Budėkite ir
Gero vėjo!

Danutė Bindokienė
„Draugo“ vyr. redaktorė
j.v.s. Irena Regienė
„Skautybės kelio“ redaktorė

veiklon. Po kelių metų perėjo į sausumos skautus. Skautau-damas padėjo savo vyresniam broliui Karoliui dirbti su jau-nesniais skautais. Stovyklavo Rako stovyklavietėje vyku-siose Čikagos tūntų stovyk-lose. Baigė Dariaus Girėno ir Čikagos Aukštesniąją liuanis-tines mokyklą, šoko tautinius šokus „Grandies“ jaunimo ansamblyje. Pradėjęs studijas universitete įsijungė į Akade-minį Skautų sąjungą, yra Korpl. Vytis senjoras. Illinois univer-sitete Urbanoje studijuoja miškininkystę. Brolis Vilius užaugo veikliu skautu šei-moje — abu jo tėvai vaikystėje ir jaunystėje buvo veiklos „Lituanicos“ ir „Aušros Vartų“ tūntuose, skautiška veikla pasižymi jo vyresnis brolis Karolis ir jaunesnė sesutė Rima.

Šių metų „Kuršių Marios“ stovykloje Rake senj. Vilius Žukauskas bus iškylių vado-vas.

ps. senj. Tadas Stropus „Kuršių Marių“ stovykloje antrą savaitę bus skautų pas-ovyklės viršininkas. Būda-mas 6 metų. Tadas įsijungė į „Lituanicos“ tūnto vilkiukų eiles. Uoliai skautaudamas, metų slinktyje įgijo daug skautiško patyrimo ir pasi-ruošė vadovavimui jaunes-niems skautams ir prityru-siems skautams. Jaučiasi la-bai dėkingas vs fil kun. Anta-nui Saulaičiui ir vs fil Donatui Ramanauskui už skatinimą nepasiduoti sunkumams ir su-teikimą vadovavimui reikalin-gų žinių.

1983 m. vasarą, davęs skau-to vycio įžodį, dalyvavo „Aušros“ stovykloje, Kanadoje. Il-gesnį laiką dirbo su skautais „Lituanicos“ tūnto „Perkūno“ draugovėje. Dalyvavo draugi-ninkų kursuose, o taip pat ir „Dainavos“ bei „Beaumont“ stovyklose vykusiuose skau-tams surengtuose tautinio auklėjimo suvažiavimuose.

1988 m. Tautinėje stovyk-loje buvo skautų pastovyklės viršininko pavaduotojas. 1992 m. buvo „Perkūno“ draugovės draugininkas. 1993 m. Jubilie-

jinėje stovykloje Rake buvo skautų pastovyklės viršininko pavaduotojas. 1995 m. Čika-gos tūntų stovykloje Rake bu-vo skautų ir prityrusių skautų pastovyklės viršininkas. 1996 m. Rake vykusioje tūntų sto-vykloje antrą stovyklavimo sa-vaite buvo jaun. skautų pa-stovyklės viršininkas.

Tadas Stropus yra patyręs vadovas. Visada linksmas ir pasiryžęs patarnauti — nevel-tui kviečiamas stovyklose va-dovo pareigoms.

Tadas lankė ir baigė liua-nistines mokyklas, šoko „Grandies“, „Vilties“ ir „Per-kūno“ tautinių šokių šokėjų grupėse, dainuoja „Dainavos“ ansamblio chore ir „Daina-vos“ ans. vyrų oktetė. Priklauso Akademinių Skautų sąju-džio Korpl. Vytis. Už pavyz-dingą pareigų atlikimą LSS apdovanotas PAŽANGUMO ir TEVYNES SŪNAUS žymeni-mis.

Mėgiamaisi užsiėmimai — slidinėjimas, kelionės dviračiais ir dalyvavimas lietu-viškoje veikloje.

Universitetą baigė išsityda-mas mechaninės inžinerijos bakaluro laipsnį. Šiuo metu universitete ruošiasi verslo administracijos magistro laipsniui. Nors ir labai užsiė-męs studijomis, Tadas vis dar randa laiko skautavimui.

vsl. tn. Rima Žukauskaitė „Kuršių Marios“ stovykloje bus vakarinių programų koor-dinatorė.

Sesė Rima „Kernavės“ tūnt-e skautauja nuo 1983 metų. Stovyklavo beveik visose jos skautavimo metu vykusiose Čikagos tūntų stovyklose. Va-dovės pareigose dalyvavo Cali-fornijos skautų „Rambyn“ ir Kanados „Romuvos“ stovyk-lose. Stovyklavo 1988 m. Tau-tinėje ir 1993 m. Jubiliejiniame stovyklose.

Sesė Rima labai mėgsta dai-guoti. Priklausė s. Ramutės Kemėžaitės-Kazlauskienės va-dovautam „Dainuojančių ker-naviečių“ būreliui, kasėn įdainavusiems visais Jubiliej-nių ir Tautinių stovyklų dai-nas. Priklauso vyr. skautių

KAS NAUJO PAS LIETUVOS SKAUTUS

Daug darbo —
darbininkų mažai

Besteigiant naujus vienetus, ar dirbant su esančiais labai trūksta vadovų ir vadovių. At-sakydama į mano Velykinį sveikinimą ir kvietimą Lietu-vo Skautijai įsijungti į vieną Lietuvos Skautų sąjungą, atsi-liepė Vilkijos (Kauno rajone) mišrios skautų-čių draugovės draugininkė Irena Valatke-vičienė. Jos laiške atsispindi Lietuvos skautų-čių vienetų dabartinė būklė. Laiško iš-traukas leido panaudoti spau-dose.

„Jums rašo Irena Valatke-vičienė, gimusi 1957 metais, ar dirbant su esančiais labai trūksta vadovų ir vadovių. At-sakydama į mano Velykinį sveikinimą ir kvietimą Lietu-vo Skautijai įsijungti į vieną Lietuvos Skautų sąjungą, atsi-liepė Vilkijos (Kauno rajone) mišrios skautų-čių draugovės draugininkė Irena Valatke-vičienė. Jos laiške atsispindi Lietuvos skautų-čių vienetų dabartinė būklė. Laiško iš-traukas leido panaudoti spau-dose.

Brolis iš užjūrio, kad Jūs žinotumėt, kiek čia yra darbo.

vsl. tn. Rima Žukauskaitė

būreliui, pravedusiame skil-tininkų kursų Čikagos ir To-ronto skautams ir skautėms. Vadovybės apdovanota LSS PAŽANGUMO ir VĖLIAVOS žymenimis.

Sesė Rima yra baigusi Čika-gos Liuanistinę mokyklą. „Grandis“ jaunimo ansamblyje šoka tautinius šokus ir pri-klauso „Antro kaimo“ teatrų grupei ir Akademiniam Skau-tų sąjūdžiui. Studijuoja Čika-gos universitete.

DRAUGAS

(ISSN 1616-0009)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00 Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mažinant pašto išlaidas, pakvatinami už gautas prenumeras nesumčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno laiško adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV.....	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur..... (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV.....	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur..... (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užskaitant i Lietuva:			
(Air cargo).....	\$100.00	\$55.00	
Tik šaltadienio laida	\$55.00		
Užskaitant i užsienį			
oro paštu.....	\$300.00	\$250.00	
Tik šaltadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorius - Danutė Bindokienė
Administracijos - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
• Redakcija už siūlytų turinių neatsako. Siūlytų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą ką nors keisti.
• Redakcija atsiunčiamas laisvo savo nuostata. Nenaudoti straipsnių nesuogo. Prašome siųsti pašto kopiją.

Ringovės piliakalni. Nors kai kurių rankutės dar ir mažos, o padarė tikrai daug, nes reikėjo išskirti ir išpjautus medžius ir krūmus sutempti i krūvas, o šakas ir bruzgynus sudeginti. O kiek daug dar laukia įvairių kitų gerų darbėlių?

Kai atvyksite i Lietuvą, tai mieliai prašome atvykti ir pas mus i Vilkiją, daugiau susipažinti su mūsų draugove.

Tai vienas iš keletos laišku, kuriame atsispindi šio meto skautiškos veiklos polėkiai draugovėse Lietuvoje. Reikia tikėtis, kad prasidėjus vasaros stovykloms tos draugovės ir jų šaunios draugininkės, kaip sesė Irena iš Vilkijos, suskris i bendras Lietuvos Skautų sąjungos ir Lietuvos Skautijos stovyklas, perėngiant katkie-no statomas barikadas, kad 1998 metais Aštuntojo Tautinėje stovykloje lieposnotų bendras visų Lietuvos skautų ir skautių lauzas.

j.v.s. Bronius Juodelis

(Pabaiga)

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., B.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-586-7755
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS V. KASILIUS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60128
630-441-2808
Valandos pagal susitarimą
Vakarinis ir savaitgalio tel. 708-494-1128

ARAS ŽUBA, M.D.
ANDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630)527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630)435-0120

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia i vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708)586-4066
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 586-6101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4847 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomui, lietuviams sutvarkys dantis
už priėmimą kainą. Pacientai
primami abiejuose punktuose.
Susitarimai (kalbėti anglškai)
Tel. 708-422-8280

DR. V.J. VASATNIENE
DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos susitarus

DR. ALGIRDAS KAVALIUNAS
Specialybė - vidaus ir kraujų ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 773-586-2802

Pirmą 9 v.r. - 7 v.r.
Antr., Treč. ir Penkt. 9 v.r. - 3 v.p.p.
Ketv. 10 v.r. - 7 v.v. Seid. ir kt.
dienomis reikalingas susitarimas.
Primaime „Medicare Assignment“
Sumokama po vizito.

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708)742-0256
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnostics, LTD.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Sirdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - SIRDIES LIGOS
7722 S. Kezie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. (773) 471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmą 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaroma, ketvirt. 1-3 v.p.p.
penktad. ir šaltadi. 9 v.r. - 12 v.p.p.

NUOLE STANKIEWICZ, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos įsų patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 S. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60608
Tel. 773-471-7879

LIETUVOJE ATGAIVINTAS ŽEMDIRBIŲ PARLAMENTAS

JONAS DAUGĖLA

Per „Vilniaus radiją“ aną vakarą prezidento patarėjas žemės ūkio reikalams net pakartotinai pareiškė, kad šiuo metu Lietuvai žemės ūkis yra iš viso nereikalingas. Jis turbūt užmiršo, jog istorija mus moko, kad net ir didžiausias imperijos žlugimas, kai jų žemės ūkis nebepajėgė išmaitinti savo žmonių.

Senoji LDDP-jos vyriausybė visai nesirūpino mūsų kaimu ir jo žmonėmis. Atstacius nepriklausomybės, trumpu laiku apie 200,000 žemdirbių įsigijo nuosavus ūkius. Tačiau vyriausybė ne tik nepagelbėjo jiems tuose ūkiuose tinkamai įsikurti, bet dėjo visas pastangas juos vėl atgal sugrąžinti į bendrovių vardais pasivadinsius kolūkius.

Tėvynės sąjungos vyriausybė iš pat pirmųjų savo veiklos dienų suskato kurti naują žemės ūkio politiką. Naujasis Seimo pirmininkas V. Landsbergis pareiškė: „Stiprus ūkininkas ne tik mūsų šalies ekonomiko savarankiškumo garantas — jis tautinės kultūros, kalbos, papročių puoselėtojas: daugelio mūsų didžiųjų dorovinių vertybių šaknys — kaimas. Atgims kaimas — atgims Lietuva“ („Valst. lk.“, Nr. 41).

Seime nauju žemės ūkio komisijos pirmininku išrinktas V. Lapė. Jis yra tiesiog gaivališkai susijęs su mūsų kaimo žmonėmis ir gerai pažįsta jų gyvenimo sunkumus. V. Lapė ir visi kiti jo komisijos nariai gerai žino, jog, norint paruošti žemės ūkiui tvarkyti tinkamus įstatymus, yra būtina sudaryti partiją išimtinai ūkininkų reikalais nesirūpinančią.

Žemės ūkio šalyse dažniausiai žemdirbių savivalda yra įgyvendinama per demokratiskai tvarkomus žemės ūkio rūmus. Lietuvoje pirmąjį žemės ūkio rūmų įstatymą to meto Seimas priėmė 1925 m. Pagal šį įstatymą ž. ū. rūmų

nariais buvo per agronominius rajonus išrinkti ūkininkų atstovai. Jie sudarė Rūmų tarybą ir išrinkdavo valdybą juos atstovauti ir jų nutarimus bei nuomonę Seimui pareikšti.

1926 m. buvo šiek tiek apribota Lietuvos valstybinė demokratija. Tuo patiu ir Rūmai nebeteko savo pirminės paskirties. Jie liko lyg pagalbinė žemės ūkio ministerijos įstaiga. Jie dėjo gamintojų organizacijų veiklą, organizavo ūkininkams agronominę pagalbą, rūpinosi ūkiška spauda, jaunaisiais ūkininkais ir pan.

Bolševikinės paveržėjos tuojau sunaikino ne tik ž. ū. rūmus, bet taip pat fiziškai sunaikino ir visą tradicinį mūsų ūkininkų luomą. 1990 m. kovo 11 d. atstacius nepriklausomybės, visų pirma buvo dedamos pastangos sunaikinti kolchozinę ūkininkavimo tvarką ir įtvirtinti mūsų žemdirbių nuosavame žemės sklype. Kūrėsi asmeniniai ūkiai.

Prof. A. Stancevičius pastangomis tuojau buvo atgaivinti žemės ūkio rūmai. Jis bandė juos sukurti tokius, kokie buvo pirmosios nepriklausomybės metais. Tačiau LDDP-jos vyriausybė ir toliau palaikė komandinį žemės ūkio reikalų tvarkymą. Seimas ž. ū. rūmus, kaip žemdirbių savivaldos apraišką, įstatymais neįteisino. Seimo nariai ir visos Stancevičiaus bei jo talkininkų pastangos žiūrėjo įtartinai ir priešiški.

Naujoji Seimo ž. ū. reikalų komisija skubiai peržiūrėjo, jau senokai Stancevičiaus paruoštą, ž. ū. rūmų įstatymą ir Seimas pagal 1997.05.20 šį įstatymą priėmė. Stancevičiaus ir Lapės pastangos pagaliau apsidainavo laimėjimu, o tuo patiu laimėjo ir mūsų kaimo žmonės. Vėl buvo sukurta žemdirbių parlamentas. O žemdirbių pirmininku liko prof. A. Stancevičius.

Pagal šį naują įstatymą ž. ū. rūmų nariais gali būti tik žemdirbių organizacijos, kurias valdo ir tvarko kooperatiniais pagrindais patys žemdirbiai. Akcinės bendrovės ir akciniai pagrindais tvarkomos organizacijos Rūmuose savo atstovų turėti negali. Tad Rūmai ir atstovauja tik tikram žemdirbių luomui.

Pirmiausia bus sudarytos šalys ž. ū. rūmų valdybai pareikšti savo nuomonę dėl visų su žemės ūkiu susijusių įstatymų. O taip pat Rūmai gales ir Seimui siūlyti savo paruoštų įstatymų metmenis.

Ramybė po dienos darbų.

Nuotr. Algio Jakšto

VISUR DUONA SU PLUTA

O, be to, naujai atgaivinti ž. ū. rūmai visoje valstybėje ugdys žemės ūkio kooperaciją. Bus dedamos pastangos, kad visos žemės ūkio pramonės ir prekybos įmonės būtų perorganizuotos kooperatiniais pagrindais, patių ūkininkų valdomos. Tad ir šių imonių pelnas turėtų sugrįžti patiems gamintojams. Tuo būdu bus sudarytos sąlygos, kad patys žemdirbiai tvarkys ž. ū. ūkio gaminių eigą — nuo lauko ar tvarto iki pat prekybos.

Ūkininkai bus apsaugoti nuo įvairaus plauko vertelių išnaudojimo. Šiandien dideliame pavojuje yra atsidūrę cukraus pramonės. Visi cukraus fabrikai priklauso akcinėms uždarooms bendrovėms. Daugumą šių bendrovių akcijų yra supirkę siauras prekybininkų būrelis. Daugelis jų yra užsieniečiai, kurie į cukraus pramonę investavo savo kapitalą. Kukrinių runkelių augintojai ir šias uždaro bendroves visai neįleidžia. Užsieniečiai stengiasi, kad Lietuvos cukrus vis daugiau būtų gaminamas ne iš mūsų žemdirbių užaugintų kukrinių runkelių, bet iš importuotų pigių, žemos kokybės kukrinių nendrių ir kitokių dirbtinių žaliavų. Tuo būdu jau baigiama sunaikinti pelninga kukrinių runkelių augintojų bendrija.

Rajonuose Rūmai organizuos vietinius savo rajoninius skyrius. Per šiuos skyrius bus naujakuriams organizuojama agronominė pagalba, vykdoma savanoriškos tautos pagrindas. Žemės ūkio bendrovėse yra dar likę ne maža išmoksintų ir patyrusių žemės ūkio specialistų. O, be to, daug naujų ūkių yra įsigiję ir juos sumaniai tvarko išmoksintieji agronomai. Bus stengiamasi, kad jie visi savo žiniomis ir patyrimu pagelbėtų tos apylinkės ūkininkams. Tuo patiu bus atstatytos mūsų senoji kaimo kaimyniško bendravimo nuotaukos. Vėl daugelis sezoninių darbų bus vykdoma kaimyninių tautų būdu.

Lietuvoje yra vėl atstatyti ž. ū. rūmai tikrai šio žodžio prasme. Seimo įstatymas numato jų veiklos ribas. Tuo patiu yra užbaigta žemdirbių savivalda. Bet Rūmų pirmininkas ir steigėjas prof. A. Stancevičius Lietuvos žemdirbius įspėja: „Kad ž. ū. rūmų įstatymas būtų naudingas, žemdirbiai turi pajauti didesnę atsakomybę už savo veiksmus. Tam reikia burtis į įvairias žemdirbių gamybinės, profesinės, kultūrinės organizacijas, aktyviai dalyvauti jų veikloje, negailint savo jėgų, o kartais ir lėšų“ („Valst. lk.“, Nr. 48).

„Teviškos žiburiai“ š.m. 07.08 išspausdino straipsnelį „Rūpi pašto paveldimui“. Jame — tos pačios problemos, kurios kamuoja ir „Draugą“, tad verta susipažinti. Straipsnelį skausdiname išties su padėka autorei RSJ.

Didelis „Teviškos žiburiai“ administracijos ir leidėjų rūpestis — kasdien girdimi prenumeratorių nusiskundimai dėl pavėluoto laikraščio pristatymo. Per paskutinį pusmetį valdyba tarėsi su Kanada pašto atstovais, noredama išsiaiškinti, kur galima kreiptis ir kaip pagreitinti „TŽ“ pristatymą. Dažnai girdėti, jog pačiame Toronte ir apylinkėse prenumeratoriai gauna savaitraštį pirmadieniais ar antradieniais, t.y. po savaitės nuo išsiuntimo.

„TŽ“ leidėjai ketina šiuo klausimu vėl tartis rudenį, sudaryti anketą, kurioje skaitytojai galėtų užregistruoti laikraščio gavimo datas. Valdyba yra dekinga tarnautojams už nuolatinę nuosirdžias pastangas, o skaitytojams už kantrybę ir padėties supratimą.

patvirtinę, kad „TŽ“ kiekvieną antradienį yra išvežami į pašta prieš 9:30 v.r. dažniausiai jau 9 v. Buvo pakviesti pašto atstovai, kurie patikrino ekspediciojos eigą, etiketes, rušimą į maišus pagal pašto kodus. Visi pareigūnai nurodymai ir siūlymai dėl šios eigos buvo įgyvendinti. Be atvangos administracijai teko aiškintis nepatenkintiems prenumeratoriams, kad daroma viskas, kas įmanoma. Surinktas pluoštas adresų (per dvi dienas buvo deyni nusiskundimai), kuriuos pašto atstovė pažadėjo pasekti, nors spaudos leidinių klases adresatams normaliai to nedaro.

Buvo pasekta laikraščio kelionė iš centrinės įstaigos į atskiras stotis, kalbėta su laiškanesiais. Jie tvirtinę, išnešiojantys į namus, kai jiems atneša į stotį. Nuostabu, kad tą savaitę, visi gavo „TŽ“ penktadienį. Kaip sakė pašto pareigūnė, geriau negalima tikėtis. Praėjo tikrinimo savaitė — ir vėl užplūdo nusiskundimų banga, kartojosi vėlavimas. Atrodo, paveiklus būdo pagreitinti pašto pristatymą nėra. Pasakyta, kad reikalas yra tiriamas vidinės pašto komisijos. Galima tik teigti, jog „TŽ“ laikraštis išvežamas į pašta pavėluotai kas antradienį. Kaip ir visose įstaigose skundžiantis yra reikalingas mandagus bei kantrybė. Visada reikėtų sužinoti su kuo kalbama, jų pareigybę, viršininko pavardę.

„TŽ“ leidėjai ketina šiuo klausimu vėl tartis rudenį, sudaryti anketą, kurioje skaitytojai galėtų užregistruoti laikraščio gavimo datas. Valdyba yra dekinga tarnautojams už nuolatinę nuosirdžias pastangas, o skaitytojams už kantrybę ir padėties supratimą.

„TŽ“ leidėjai ketina šiuo klausimu vėl tartis rudenį, sudaryti anketą, kurioje skaitytojai galėtų užregistruoti laikraščio gavimo datas. Valdyba yra dekinga tarnautojams už nuolatinę nuosirdžias pastangas, o skaitytojams už kantrybę ir padėties supratimą.

Pagaliau prisirengė

Jau daugiau kaip 19 mėnesių per 30,000 Amerikos ir NATO kariuomenės dirbtiniu būdu stengiasi palaikyti taiką Bosnijoje-Herzegovinoje tarp serbų, kroatų ir Bosnijos musulmonų, vienkoki toji taika dar labai trapi ir kiekvienu metu gali suskilti į nesulipdomas skeveldras.

JAV prez. Bill Clinton perididiskai primena tautai, kad labai netrukus visi amerikiečiai kariai sugrįš iš Bosnijos serbus nuo Bosnijos musulmonų, pasiekta kai kurių laimėjimų, net įvykdyti demokratiniiais pagrindais vyriausybės rinkimai, taika stovi ant labai netvirtų kojų, galbut daugiausia dėl to, kad gyvenimo tarpe dar daug neapykantos, neužgijusių netolimos praeities žaizdų. Skriaudejai ir kankintojai vėl gyvena kartu su savo aukomis, atrandami vis nauji masiniai kapynai, sugriauti miestai ir gyvenimai. Visa tai didina įtampą ir trukdo kurti ramesnę ateitį. Padėtis labai pasikeistų, jeigu didieji karo nusikalteliai būtų nubausti. Nesipaisant, kad Tarptautinis Hagos tribunolas kai kuriuos pasmerkė už akių, jie tebėra laisvi ir nuolat primena šiurpūsios įvykius.

Daug kartų tarptautiniuose sluoksniuose buvo išreiškiamas kritika dėl NATO pagėjusio susidoroti su karo nusikalteliais, juo labiau, kad žinomos ne tik jų pavardės, bet jų gyvenamos vietos. Dabar yra vilčių, kad šis neveiklumas baigsis.

Liepos 14 d. paskelbta, kad Hagoje Tarptautinis tribunolas pirmąjį Bosnijos karo nusikaltelį nuteisė 20 metų kalėjimo, o liepos 10 d. pagaliau sumedžioti dar du serbai, pasizymėję žiauriausiais nusikaltimais — vienas suimtas, antrasis žuvo susišaudymo su NATO kariais metu.

Nors šis įvykis plačiai komentatuotas, vienok tie du serbai buvo tik mažos žuvelės, likusios tinkle, kai pačios stambiosios lengvai išneria ir laisvę. Iš tikrųjų tai niekas net nemėgina žvejoti, nors progų ne kartą pasitaikė. Pagal 1995 m. Dayton. OH. įvykusį susitarimą, NATO turi teisę Bosnijoje areštuoti karo nusikaltelius ir perduoti teismui. Daugelis tiki, kad kol tai neįvyks, tikroji taika Bosni-

joje neįmanoma, juo labiau, kad buvęs Bosnijos serbų vadas Radovan Karadžić ir jo armijos vyriausias generolas Ratko Mladic (pastarasis ir dabar tebevadovauja kariuomenei) nėra praradę savo itakos ir iš užkulisų kursto neramumus, didina įtampą. Be šių dviejų, bene labiausiai pagarsėjusių, priskaičiuojama dar apie pusšimtis karo nusikaltelių, kuriems gresia teismo procesas, jeigu, žinoma, „atsiras proga juos areštuoti“. Nei Karadžić su Mladic, nei kiti per daug nesisaugoja NATO kariuomenės ir dažnai tiesiog pasimaišo jos kelyje, vis tiek išvengdami laisvės atėmimo. Reikia tikėti, kad pirmieji du areštai nebus paskutiniai, nes karo nusikaltelių nubaudimas yra vienintelis tikras pastovios taikos Bosnijoje laidas.

Kiekvienas medikas žino, kad žaizda negali užgyti, kol ji neišvaloma, nepašalinamos ja nuolat erzinančios bei giliniančios priezastys. Panašus principas veikia ir visuomenėje, kai ji įsiubuoja skriaudų, smurto ar nuoskaudų audrą: kol nebus pašalinami visos dirgliškai, negalima tikėti taikos. Ši padėtis iš dalies ryški visose, iš sovietų imperijos neseniai išsilaivinusiose, tautose, taigi ir Lietuvoje.

Artejant prezidento rinkimams, vėl girdime senus kalteimus kiekvienam, populiarėniam kandidatui bei apskritai politikui: jis priklauso KGB, jis buvo komunistų partijos šūlas, jis tarnavo okupantui. Teisybė ne visuomet taip lengva rasti, ypač jei kaltinimai skleidžiami platesniu mastu. Galbut Lietuvai reikėtų pasekti Lenkijos pavyzdžiu ir priimti „patikrinimo įstatymą“, kuris nesenai patvirtintas Lenkijos parlamente. Pagal jį, visu kandidatui nuteisė 20 metų kalėjimo, o liepos 10 d. pagaliau sumedžioti dar du serbai, pasizymėję žiauriausiais nusikaltimais — vienas suimtas, antrasis žuvo susišaudymo su NATO kariais metu.

Nors šis įvykis plačiai komentatuotas, vienok tie du serbai buvo tik mažos žuvelės, likusios tinkle, kai pačios stambiosios lengvai išneria ir laisvę. Iš tikrųjų tai niekas net nemėgina žvejoti, nors progų ne kartą pasitaikė. Pagal 1995 m. Dayton. OH. įvykusį susitarimą, NATO turi teisę Bosnijoje areštuoti karo nusikaltelius ir perduoti teismui. Daugelis tiki, kad kol tai neįvyks, tikroji taika Bosni-

joje neįmanoma, juo labiau, kad buvęs Bosnijos serbų vadas Radovan Karadžić ir jo armijos vyriausias generolas Ratko Mladic (pastarasis ir dabar tebevadovauja kariuomenei) nėra praradę savo itakos ir iš užkulisų kursto neramumus, didina įtampą. Be šių dviejų, bene labiausiai pagarsėjusių, priskaičiuojama dar apie pusšimtis karo nusikaltelių, kuriems gresia teismo procesas, jeigu, žinoma, „atsiras proga juos areštuoti“. Nei Karadžić su Mladic, nei kiti per daug nesisaugoja NATO kariuomenės ir dažnai tiesiog pasimaišo jos kelyje, vis tiek išvengdami laisvės atėmimo. Reikia tikėti, kad pirmieji du areštai nebus paskutiniai, nes karo nusikaltelių nubaudimas yra vienintelis tikras pastovios taikos Bosnijoje laidas.

Prof. A. Stancevičius.

PALAIMINTASIS JURGIS MATULAITIS

Tėsinys.

Už kitus negaliu kalbėti, bet tikiu, kad ne tik aš, bet daug daug pasigedo a.a. Arkiv. Jurgio ir kaip aukščiausio autoriteto įvairiuose mokslo, auklėjimo ir šiaip gyvenimo neaiškumuose ar ginčuose. Kaip jis pav. lengvai išsprendė seiniškio „Šaltinio“ atgaivinimą, kaip ir dabar neduoda marjonomams ramybės jo mintis statyti didesnę salę Marijampolės parapijai ir daug daug kitų gyvų reikalų, kuriuos jis judino, rodė kelius, kaip juos realizuoti.

Kaip dariniai pas Arkiv. Matulevičių jungėsi Lietuvos reikalai su Bažnyčios universalumu, matome iš jo darbų bei pastangų Lietuvos bažny-

tinės provincijos sudaryme ir Unijos su rytais reikale. Kaip iš vienos pusės jis padarė Šv. Tėvui patvirtintai tikrai nepriklausomą Lietuvą religiniu atžvilgiu nuo kitatautių bažnytinųjų provincijų itakos, taip iš kitos vėl pusės jis matė tokiuos laisvos katalikiškos Lietuvos reikšmę pasauliui misionierių darbe ar atskilusių nuo tikros Bažnyčios Rytų. Ir manie ragindamas prisidėti prie to darbo, kiek tai leis aplinkybės, įrodė tiek gilaus supratimo šio klausimo, taip ryškiai troškimas nėra nesubrendusio vaiko ar jaunolio troškimas, užsiliepsnojus jausmams. Bet jis trokšta tapti paprastu tada, kada jau vainikuotas žymaus daktaro garbe, kada Vakaru

Europos profesoriai lenkėsi, kaip prieš žymiausią sociologą, kada jam buvo siūloma garbė, kada jis visus žavėjo Petrapilio Katalikų Akademijoje savo garsiomis paskaitomis.

Kai koks keistuosius Amerikoj, ieškodamas tuščios garbės, ant ledo išsėdi keletą valandų, tai spauda mini jį kaip didvyrį. Tuo tarpu, kai pasaulinės garbės pasiekęs mokslo vyras, tos garbės išsizada artimo labui, trokšdamas tapti paprastu, šituo niekas nesižavi, niekas nemini. Tas faktas parodo, kokią baidioje tamsybeje šiandien žmogus paskendęs.

Bet mums dar nevelu. Ark. Jurgio dvasia dar gyva, jo darbais dar šviečia ir niekuomet neuzges, nes amžini. Tik reikia tas didžiulias jo savybes pasisavinti ir įgyvendinti. Jei svetimo asmens reikalai bus kaip savi, jei artimui bus du-

dama daugiau kaip sau ir jei to viso pagrindu pasiaukojimas ne iš tuščios garbės, bet iš artimo meilės, tamsybės greitai bus išlaikytos.

Jei ark. Jurgis vienas įstengė tiek daug padaryti, kokia šviesa sušvis, jei šimtai jo pėdomis eis. Jei vieno asmens tvirtas tikėjimas gali kalnus perkelti iš vienos vietos į kita, koks bus pajėgumas tokio tikėjimo, kuris liepsnos ne vieno asmens, bet visos tautos širdyje.

Šviesa šviečia tamsybese, neužmerkiam akių!

Kun. K. Zajančauskas, MIC „Šaltinis“, 1934, Nr. 44

Kančių taurė iki dugno

Mano prietelis X, kaip kiekvienas prietelis, turįs gerą nuomonę apie savo draugą, mano, jog aš galįs apibūdinti, aptarti ir įvertinti žmones.

Užtat manęs prašė parašyti ką nors apie švento atminimo Vyskupą Matulevičių. Prisi- palyginamas kantrumas, užuojauta kenciantiesiems, nepaisant to, kad patys buvo kalti savo kentėjimų; teikė paramos sunkybese, padėdavo nusiminusiems ar nelaimingiems ir t.t.

Štai kai kurie maži jo gerų savybių išrodymai, kuriuos pasitaikė pačiam pastebėti, ar iš patikimų ir tikrų žmonių išgirsti.

Kai į Vilnių įėjo bolševikai, tuoj Vyskupo kambariuose įgyvendino dvi ateistes, kurios turėjo laikyti prieštykines paskaitas. Vyskupas su paprastu sau ramumu kente tokią kaimynystę. Iš buto nepasišalino, nepabėgo nei nesislėpė. Jo ramumas visur buvo pastebimas. Priimdamas su reikalais, išklaudydavo jų ramiai ir išsiginčiodavo į kiekvieną reikalą iki galui. Tasai jo ramumas paveikdavo interesan-

cia paduodu. Būtent: nieku nesudrumstiamoji jo ramybė, nepalyginamas kantrumas, ištyrimuose, meilumas, užuojauta kenciantiesiems, nepaisant to, kad patys buvo kalti savo kentėjimų; teikė paramos sunkybese, padėdavo nusiminusiems ar nelaimingiems ir t.t.

Štai kai kurie maži jo gerų savybių išrodymai, kuriuos pasitaikė pačiam pastebėti, ar iš patikimų ir tikrų žmonių išgirsti.

Kai į Vilnių įėjo bolševikai, tuoj Vyskupo kambariuose įgyvendino dvi ateistes, kurios turėjo laikyti prieštykines paskaitas. Vyskupas su paprastu sau ramumu kente tokią kaimynystę. Iš buto nepasišalino, nepabėgo nei nesislėpė. Jo ramumas visur buvo pastebimas. Priimdamas su reikalais, išklaudydavo jų ramiai ir išsiginčiodavo į kiekvieną reikalą iki galui. Tasai jo ramumas paveikdavo interesan-

tus. Kiekvienas galėjo sakyti visa be baimės, neskubėdamas, apie visą pasitarti. Ir labiausiai erzinančiais klauimais Vyskupas nepašėdavo pusiausvyros. Nes jėgu viršininkas metosi ir negali pasidėti, jei pats daug šneka ir neduoda progos prabilti atsilankiusiam, arba pradėtą kalbą nutraukia, kuris pavaldinių pajėgus susikaupti ir prisiminti visa, ka norejo pasakyti? Nėra reikalo išsirodinti šio būsio Vyskupo būdą, — nes visi to esame būdininkai.

Jo nepalyginamas kantrumas taip pat visur pasirodydavo. Kai šovinistai jį paskelbė litvomanu, tada kiekvienas, kaip sakoma, jam lipo ant galvos ir kaskart garsiau šaukė jį esant neteisėjam ir šališką vyskupijos valdymę.

(Bus daugiau)

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
informacijos skyrius
Algirdas Rimas, 1711 Wainwright Dr., Reston, VA 22090
Tel: (703) 471-1711

EKONOMIKA — ŽVILGSNIS IŠ LIETUVOS

IŠ PRAEITIES KLaidu NEPASIMOKĖ

Naujų litų spausdinimo konkursą laimėjo anksčiau lietuviškus pinigus sugadinusi bendrovė.

Netrukus Tarptautiniame arbitraže turėtų prasidėti Lietuva ypaci svarbios bylos nagrinėjimas, — rašo „Lietuvos rytas“. Daugiau kaip 4 milijonų dolerių žalos atlyginimo per Tarptautinį arbitražą iš Lietuvos banko pareikalavo Lietuvoje 1992 m. liūdnai pasigarsėjusi JAV bendrovė „US Banknote Corporation“. Šiuo metu ji vadinasi „American Banknote Corporation“. Ši bendrovė i Tarptautinį arbitražą kreipėsi po to, kai Lietuvos bankas, pripažinęs ją naujų litų spausdinimo konkurso laimėtoja, vėliau jos paslaugų atsisakė.

JAV bendrovė gerą vardą Lietuvoje sugadino 1991-1992 m. pateikusi mūsų valstybei prastos kokybės, nuo klastojimo beveik neapsaugotus, 10, 20 ir 50 litų banknotus.

500 ir 1,000 litų banknotai ekspertų buvo pripažinti visai netinkami naudoti ir niekada neįvydo dienos šviesos. Kaip rašo „Lietuvos rytas“, Lietuvos bankas nesutiko leisti net nufotografuoti 500 ir 1,000 litų banknotų, kurie, laikomi banko saugyklose, pakeitė spalvą. Tik vieninteliai 100 litų banknotai yra patenkina- mos kokybės ir naudojami iki šiol.

1993 m. „American Banknote Corporation“ buvo priversta pripažinti Lietuvos pretenzijas dėl nepatenkinamos litų kokybės ir tai, kad pinigų gamyba buvo uždelsta. Bendrume Lietuvos vyriausybės, Lietuvos banko ir JAV bendrovės pasirašytame memorandumu bendrovė įsipareigojo velti perspausdinti 10, 20 ir 50 litų banknotus bei sumokėti dar 400,000 litų kompensaciją. Banknotai buvo perspausdinti, tačiau „Lietuvos rytas“ išsiaiškino, kad pusė kompensacijos sumos tebuvo sumokėta prieš metus.

Iš neoficialių šaltinių „Lietuvos rytas“ sužinojo, kad praėjusių metų pavasarį Lietuvos vadovai susirūpinę, jog 10, 20 ir 50 litų banknotų gali užtekti neilgam. Netrukus buvo surengtas konkursas

naujam pinigų spausdinimo kontraktui sudaryti. Lietuvos banko valdyba konkurso nugalėtoja vėl paskelbė „American Banknote Corporation“. Beje, apie rengiamą konkursą, jo dalyvius ir nugalėtojus nebuvo paskelbta jokios viešos informacijos.

Lietuvos bankas konkurso nugalėtoją paskelbė, bet su JAV bendrove sutarties dėl pinigų spausdinimo nepasirašė. Todėl ji ir padavė Lietuvai i Tarptautinį arbitražą.

Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas yra tvirtai įsitikinęs, kad Lietuvos bankas bylą Tarptautiniame arbitraže laimės, nes kontraktas su „American Banknote Corporation“ atsisakyta pagrįstai. Pasak Lietuvos banko vadovo, derinant kontraktą turinį, paaiškėjo, kad bendrovė nėra pasirengusi spausdinti tokios kokybės litus, kokios pageidavo Lietuvos bankas.

Beje, „Lietuvos rytas“ žinomis, praėjusią vasarą, renkant naują pinigų spausdintoją, buvo pateikta ir pinigų eksperto iš Australijos Kestučio Lyniko išvada, jog „American Banknote Corporation“ dar nėra pasirengusi gaminti patikimus nuo klastojimo litus. Kaip rašo dienraštis, jam gerai žinoma, „kaip vienas labai atsakingas Lietuvos banko specialistas tiesiog sekiojo iš paskos K. Lyniką, neleidamas jam vienam net pažįstamų aplankyti. Matyt, jis buvo ypaci suinteresuotas, kad K. Lynikas kam nors neprisistartų apie tai, jog „American Banknote“ vėl pretenduoja i litų spausdinimo kontraktą, ir viešai nepareikštų savo nepritarimo“.

CUKRAUS „KARAS“

Paskutinįją gegužės savaitę uždarosios akcinės bendrovės „Vilniaus prekyba“ kontroliuojami cukraus fabrikai ėmėsi kraštutinių priemonių ir neleidia išvežti iš jų sandėlių firmai „M & A“ cukrus priklausancio cukraus, kurį pastaroji jau pardavė Lietuvos konditerijos fabrikams. „Vilniaus prekyba“ teigia, jog cukraus siuntos sustabdytos dėl to, kad kompanija „M & A“ ji parduoda mažesne nei vyriausybės nustatyta kaina.

Tuo tarpu „Verslo žinios“ tvirtina, kad turimi dokumentai rodo, jog abi bendrovės išaldo cukraus kainas. Iš dokumentų matyti, kad ir „Vilniaus prekyba“ nuo metų pradžios cukrų pardavinėja 15-20 procentų mažesne nei valdžios nustatyta 2,50 lito už kilogramą kaina.

Gegužės viduryje Žemės ir miškų ūkio viceministras Donatas Stanikūnas paragino cukraus pardavėjus spręsti nejudamos ir, jo manymu, ne-naudingos perdirbėjams cukraus kainos problemą. Susikaupus lietuviško cukraus pertekliui, Žemės ir miškų ūkio ministerija nenorėjo duoti leidimų konditerijos fabri- kams įvežti užsienio cukraus. Tuo pasinaudojusi bendrovė „M & A“ ir pardavė konditerijoms pigesnio cukraus.

Vieno cukraus fabrikų Lietuvoje „Pavėnčių cukrus“ vadovų skaičiavimu, jei ši bendrovė pardavinės cukrų pigiau nei jo savikaina, fabrikas patirs 6 mln. litų nuostolio. Dar pridėjus turimus 10 mln. litų skolas, net grėstų bankrotas.

LIETUVA VERSLO ŽEMELAPYJE

Lietuvos investicijų agentūros generalinė direktorė Genovaitė Jakševičienė „Respublikos“ priede „Rinkas“ rašo, kad daugėja tiesioginių užsienio investicijų i Lietuvą. Vis daugiau užsienio bendrovių pripažįsta lietuviškos gamybos veiksmingumą ir pastovumą. Šiuo metu investicijos i Lietuvą siekia 572 mln. dolerių.

Didžiausias investicijų šaltinis yra JAV, kuriai atstovauja tokios bendrovės, kaip „Coca Cola“, „Motorola“, „Philip Morris“, „Kraft Jacobs Suchard“. Ir mes tikrai jau esame verslo pasaulio žemėlapyje — juk „McDonald's“

taip pat investuoja Lietuvoje“, — rašo G. Jakševičienė.

Kitos didžiausios investuotojos yra Skandinavija, Vokietija ir Didžioji Britanija. Iš viso dabar Lietuvoje yra užregistruota apie 5,000 imonių su užsienio kapitalu.

G. Jakševičienė pažymi, jog svarbiausia yra tai, kad mūsų investuotojai nenusivylė Lietuva ir daro naujas investicijas. Pavyzdžiui, naftos bendrovės plečia savo veiklą Lietuvoje. Šiemet jos ketina investuoti dar 60 mln. dolerių ir statys dar daugiau degalinių. Kitas pavyzdys — „Siemens“ įmonė, Klaipėdoje gaminti laidų sistemas automobiliams „Renalt“. Šiemet ji ketina steigti dar 300 darbo vietų, tuomet įmonėje dirbtų 1,200 žmonių.

Kas Lietuvoje vilioja užsienio bendroves? Šiemet atlikti Investicijų agentūros tyrimai parodė, kad didžiausios reikšmės turi darbo jėga. „Ji ne tik pigi, palyginti su kitomis Vidurio ir Vakarų Europos valstybėmis, bet ir pakankamai efektyvi. Vidutinis mėnesio darbo užmokestis Lietuvoje tėra 170 dolerių. Pvz., finansų skyriuje vidutinis darbo užmokestis — 337 doleriai, o žemės ūkio — tik 88 doleriai. Šie skaitiniai mums palankūs, palyginti su užmokesčiu kaimyninėse Baltijos valstybėse, Lenkijoje ir Čekijoje“.

Salia kitų privalumų Lietuva turi investuotojams palankią vyriausybę, kuri nusiteikusi su investuotojais pradėti dialogą. Kaip pastebi G. Jakševičienė, investuotojams bus sudaromos labai palankios sąlygos trijuose pramonės centruose — Šiauliuose, Klaipėdoje ir Kaune — kuriose laisvosios ekonominės zonos. Pvz., daugiau kaip 1 milijono dolerių investicijos šiose zonose pirmuosius 5 metus ne-

bus apmokestinamos, o kitus 10 metų mokės 50 proc. mokesčius.

„Lietuva spartiai žengia rinkos ekonomikos keliu. Mūsų darbo jėga efektyvi, kvalifikuota ir produktyvi. Dėl mūsų mažų darbo kaštų, patogios strateginės padėties, Lietuva yra ideali vieta verslui tiek Rytų, tiek ir Vakarų rinkoms. Mūsų vyriausybė yra palanki investuotojams, mūsų valiuta pastovi ir mes turime savą investicijų agentūrą“, — apibendrina G. Jakševičienė.

ŽIRGININKYSTĖ KOL KAS NEPELNINGA

Lietuvoje šiuo metu yra apie 80,000 arklių, tačiau tik 2,000 — sportiniai žirgai. Daugelis arklių augintojų „Respublikos“ priede „Aikštė“ pa-

brėžia, kad sportinių žirgų auginimo verslas kol kas nėra pelningas, o Lietuvoje užauginamų žirgų veislė neatitinka geriausių Europos žirgų lygio. Laikoma geru rezultatu, jeigu Lietuvoje užaugintas ristas 1,600 m. nubėga per 2 minutes ir 19 sekundžių. Tačiau, norint tarptautinėse varžybose kažką pasiekti, reikia, kad šį nuotolį žirgas įveiktų bent per 1 min. 59 sek. Lietuvos ir užsienio jojkai vis dar nenoriai perka Lietuvoje užaugintus žirgus, nes jie negali konkuruoti su geriausiais pasaulio žirgais. Lietuvos žirgų augintojai labai pavėluotai išėjo i Vakarų Europos, kitas rinkas.

„Aikštė“ rašo apie Širvintų žirgyno problemas. Čia visos viltys dedamos i Lietuvos ristiną Banditą. Jis gimė Amerikoje, keturmetį Banditą nusipirko suomia ir augino jį 9 metus, o prieš 3 metus už 12,000 dolerių pardavė Šir-

DRAUGAS, trečiadienis, 1997 m. liepos mėn. 16 d.

5

vintų žirgynui. Jau per 30 vaikų turintis Banditas yra bene vienintelė Lietuvos žirgininkų viltis pakilti iki tarptautinio lygio.

Širvintų žirgyno vadovas, garsiausias Lietuvos važnyčiojas Pranas Navalinskas sako, kad dar neseniai beveik visa Lietuva jodinėjo jų žirgyno žirgais, o dabar per metus nuperka vos kelis.

Užsieniečiai dažniausiai perka turistinius, o ne lenktyninius žirgus. „Vidutiniškai už turistinį prašoma 1,500 dolerių. Sportinių jojamųjų žirgų kaina Lietuvoje yra dar gera. Pvz. pernai iš Nemuno žirgyno žirgas buvo nupirktas už 50,000 dolerių. O štai dvimečiai ristūno Bandito jaunikliai kainuoja 7-8 tūkst. dolerių. Tuo tarpu Suomijoje užaugintas Bandito kumeliukas buvo parduotas už 2 mln. 600 tūkst. Suomijos markių tai maždaug pusė mln. dolerių“, — sakė P. Navalinskas.

Visame pasaulyje geras veislinis žirgas yra turtingo žmogaus privilegija. I tai Pr. Navalinskas atsakė: „Kai viešėjau Suomijoje, teko duoti in-

terviu televizijoje. Žurnalistas, sužinojęs, kad laikau per 100 žirgų, pasiteiravo, ar atskridau nuosavu lėktuvu. Atsakiau, kad turiu tik apgadintą automobilį... Jeigu turėčiau bent vieną pasaulinio lygio žirgą, jį pardavęs 10 metų galėčiau socialiai gyventi ir auginti kitus arklius. Bandito palikuonys visa viltis. Jei pasiseks — išsilaikysiu, jei ne — skursiu“.

• **Elektros energijos apskaitos** prietaisų bendrovė „Skaitek“ Vilniuje įveikė finansinę krizę ir per 5 šių metų mėnesius gavo 280,000 litų grynojo pelno. Pernai bendrovė patyrė 4 mln. litų nuostolį.

• **Viena didžiausių Lietuvoje apatinio trikotažo bendrovių** „Utenos trikotažas“ keičia savo prekybos strategiją ir siekia užkariauti kuo daugiau Lietuvos rinkos. Trisdešimtmetį švenčianti įmonė atidarė naują savo gaminių parduotuvę Vilniuje. Iš viso Lietuvos miestuose dabar veikia 16 firminių „Utenos trikotažo“ parduotuvių.

Rima Jakutyte

Mūsų mielam giminaičiui

A.†A.

JUOZUI VASIUKIČIUI

iškeliauvus i Amžinąją Tėvynę, jo žmoną ANTANINĄ, dukras JOANĄ AUGIENĘ ir DANUTĘ TARBŪNIENĘ su šeimomis, sūnų RIMVYDĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Antaninos pusseserė

Marija Mariūnienė su vyru Viktoru
Pusbrolis Jonas Naujokaitis

Startec

SKELBIA:

SUTAUPYSITE SKAMBINDAMI I TOLIMUS KRAŠTUS!

79¢

už minutę
kalbant su Lietuva
24 val i dieną
7 dienas per savaitę

TIE KRAŠTAI TAIP
TOLI, KAIP TOLI
JŪSŲ TELEFONAS!

FREEDOM PLAN

Australija.....	42c
Kanada.....	19c
Vokietija.....	34c
Anglija.....	29c
JAV.....	13c

Nėra specialių mokesčių
Nėra suvaržymų
Nereikia pakeisti „long distance company“

1-800-483-5419

Pirmd. - penktid. 9 v.r. - 8 v.v.,
šeštad. - sekmid. 9 v.r. - 5 v.v. EST

STARTEC
The Star of Long Distance Savings

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION, INC.

14911 127th Street, Lamont, IL 60438
Tel. 630-257-1616 Fax. 630-257-1647

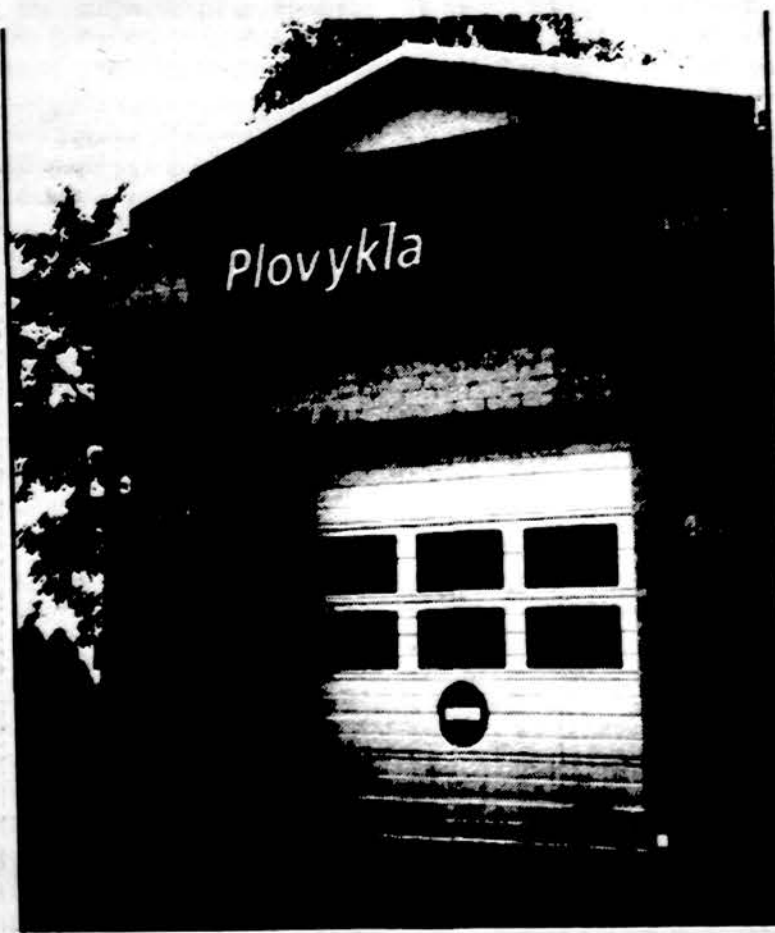
Santupos: atm. įn. — atimimo įnašas, paverstas po dvilinko aukotojas, įn. — įmokėjimas, atm. — atm. suma po paverdimo įnašų iš viso.

1997 m. balandžio mėn.

- 3 x \$10 Karolis dr. Vytautas, Testamentinis palikimas, \$750,449.91; Stulpinas Stasys atm. įn.: Stulpinienė Liudmila, \$345; Zygas Apolonia ir Juozas atm. įn.: Baltutienė Danutė, \$1,035.
- 2 x \$20 Baltutis Aleksas atm. įn.: Baltutienė Danutė, \$220; Machertas Raminta ir Algirdas, \$400.
- 1 x \$20 Šturkus Antanas atm. įn.: 2 atm., \$250.
- 6 x \$20 „X“, \$550; Činaus Viktoras, \$1,400; Doba Vincas atm. įn.: Kilmienė Žibutė, \$400; „X“, \$550; Laučka Juozas atm. įn.: Laučdienė Izabelė, \$405; Lukas Barbora ir Juozas, \$1,100.
- 1 x \$100 Apeltis Nėlė ir Vytautas, \$1,500; Balbaitas Jonas, \$1,350; Gečienė Saulė atm. įn.: Gečas Alionas, \$800; Kwedra dr. Edward, \$800; Laukaitis Juozas, \$450; Račkauskas Eugenija ir Pranas, \$500; Sealely Raphael, \$2,100; Šimkus Bronė ir Aleksandras (miręs), \$1,400; „X“, \$2,800; Vygaraitė Kristina Rasa, \$100; Vygaraitė Monika Aldona, \$100; Wolosenko Danutė, \$300; Zemaitis Alėda, \$100; Zigaitis Augustinas atm. įn.: Zigaitė-Gelaitis Marija, \$747.
- 2 x \$180 Brokėnė Uršulė atm. įn.: Rugienius Jūrina ir Vilas, \$100, ir 4 kt. atm., \$150; Dragūnas Darius ir Gediminas, \$250.
- 1 x \$170 Ribickienė Teresė atm. įn.: Rugienius Jūrina ir Vilas, \$100; Janušis Zuzana ir Antanas, \$25; Zeparackas Yolanda ir Algis, \$25, ir 2 kt. atm., \$170.
- 4 x \$200 Baltrušaitis Justinas atm. įn.: Baltrušaitis Gaudentas, \$1,200; Baltutis Vytautas atm. įn.: Baltutienė Ona, \$2,800; Bičiūnas Angelė ir Jonas atm. įn.: Orleša-Jurgelavičius Stasys, \$200; Karaliūnas Aleksas, \$200.
- 1 x \$570 Kutkienė Emilija atm. įn.: Kutkus Vytautas, \$115; Babonas kun. A., \$50; Walker March, \$40; Zeparackas Yolanda ir Algis, \$25, ir 16 kt. atm., \$570.
- 1 x \$800 Omahos Lietuvių Moterų Klubas, \$1,750.
- 1 x \$880 dr. Vanda Sruogienė Stipendijų Fondas: įn. Prunskienė dr. Albina, \$200; Cipijauskaitė B., \$150; Baras Elena ir Stasys, \$100; Stevenas Mary ir Julius, \$100; Sudienė Ada, \$100; Danienė Danutė, \$50; Gimbaitas dr. Jurgis, \$50; Jakševičius — Yalke dr. Janina, \$50; Kelečienė dr. Violeta, \$50, \$2,320.

Iš viso: \$4,790.00

Lietuvių Fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iš 1997.IV.30 — \$727,988 dol. Gautomis palikimais paremė Lietuvišką švietimą, meną, kultūrą ir jaunimą 4,811,018 dol. Palikimais gauta: 4,882,788 dol. Sudarykite testamentus ir bent dalį turto palikite Lietuvių Fondui: LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION. Visi remdami Lietuvių Fondą, nes Lietuvių Fondas remia lietuvių.

Naujoji verslo paslauga Vilniuje. Nuotr. Baniutės Krosienės

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Balfininkų vasaros atostogos — šienapjūtė labdaros laukuose. Su amžinu meilės jautrumu savo tėvynei padėkime atstatyti Lietuvą. Po komunistų siautėjimo, kai „stabilūs“ vyrai, „stabiliai“ pildė savo kišenes, Lietuva paskendo skoloje. Dabar apie 30,000 vaikų nelanko mokyklos. Ypač vargsta Vilniaus krašto, Rytų Lietuvos vaikai. Daug jų ir alkani, ir neturi drabužių, o dar blogiau su batais. BALFe galima rasti daug laisvų, kuriuose rašoma, kad didelė šeima gyvena tik su viena pora batų, tad vaikai pasikeidami jais avi ir taip lanko mokyklą. Minėdami šiemet Lietuvos mokyklos 600 metų įkūrimo sukaktį, prasmingiausia jį švėsim, jei padėsime beturčiams vaikams, pamestinukams, našlaičiams lankyti mokyklą. Aukokime BALFui, kuris nuo pirmųjų veiklos metų rūpinasi lietuvių švietimu, mokyklų remimu.

Lietuvos generalinis garbės konsulas Čikagoje bus uždarytas nuo liepos 14 iki rugpjūčio 4 d. Po atostogų konsulas (6500 S. Pulaski Rd.) dirbs tik pagal susitarimą antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais, tarp 10 val. r. ir 1 val. p.p. Susitarimą prašoma telefonu 773-582-5478 arba faksu 773-582-0961. Atsakovui atsiliepus, prašoma palikti žinią ir savo telefono numerį. Konsulato tarnautojai atskambins. Jeigu atsirastų svarbių reikalų Čikagos gen. garbės konsulato atostogų metu, kreipkitės į Lietuvos Respublikos generalinį konsulatą New York, tel. 212-354-7911.

„Astros“ krautuvėlė, veikusi Pasaulio lietuvių centre, paaugojo BALFui dideli kiekį vartotų gerų rūbų, knygų, indų ir kitų vertingų daiktų. BALFas labai dėkoja ir vertina tą auką, kuri pradijusi paramos reikalingus lietuviams. Linas ir Dalia Sadauskai, Wheaton, IL, parėmė savo dienraštį 75 dol. auka. Širdingas ačiū!

SKELBIMAI

x TRANSPAK įstaiga LE-MONTE veikia savaitgaliais: penkt. 3 v.p.p. — 7 v.v.; sekmd. 8:30 v.r. — 1 v. p.p. Transpak tel. Lemonte: 630-257-0497. (sk)

x Galia padėti legaliai gauti „SOC. SECURITY“ kortelę, vairavimo leidimą (driver's license) ir vizų pratęsimą. Ed Šumanas, tel. 1-708-246-8241. (sk)

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS 6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629 (1/2 bl. į šiaurę nuo Balzeko muziejaus) Tel.: 773-582-4500 14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441 Tel. 708-301-4866 Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis Civilinės ir kriminalinės bylos 6247 S. Kedzie Avenue Chicago, IL 60629 Tel. 1-773-776-8700 Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Seitad. 9 v.r. iki 1 val. p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas 4536 W. 63th Street Chicago, IL 60629 (Škėrai gatvės nuo „Draugo“) Tel.: 773-284-0100 Valandos pagal susitarimą

Čikagos skrybiaus ramovėnai rengia metinę išvyką į gamtą, į International Friendship Gardens, Michigan City, IN, prie nepriklausomos Lietuvos Respublikos prezidentams pasodintų eglių ir jų garbei pastatytų paminklėlių, liepos 20 d., sekmadienį. Aplankymas ir pagerimas vyks 12 val. Čikagos laiku. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

Marquette Parko lietuvių namų savininkų draugijos susirinkimas šaukiamas šį penktadienį, liepos 18 d., 7 val. vak., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Kviečiami dalyvauti visi apylinkės lietuviai namų savininkai, nors jie ir nepriklauso draugijai. Šis susirinkimas yra labai svarbus mūsų apylinkės ateitčiai.

Naujasis Čikagos arkivyskupas Francis E. George, OMI, maloniai atsisakė į Šv. Kazimiero Lietuvių kapinių sklypų savininkų draugijos pasveikinimą jo įvesdinimo proga tokiu laišku: „Aš niekuomet nesiliausiu, dėkodamas Dievui savo maldose už jus. Tegul Dievas, mūsų Viešpats Jėzus Kristus, suteikia jums išmintį ir įsijautimą Jį geriau pažinti. Tegul Jis laimina jūsų troškimus, kad išgyventumėte tą didžią viltį, kuriai Jis jus pašaukė, ir tą brangų paveldėjimą, dalinamasi tarp Bažnyčios narių, ir neapėriamą Jo galios apimtį mūsųse — tikinčiuosiuose (Ephesians 1:16-19). Dėkoju už jūsų gerumą ir maldas mano įvesdinimo atšuntuoju Čikagos arkivyskupu proga. Jūs pasiliksite mano maldose, o mane prisiminkite savosiose“.

Donatas Januta, Oakland, CA, grąžindamas bilietėlių šakneles, ne tik už jas atsilygino, bet pridėjo 100 dol. auką. Jo dovana tikrai įvertinama ir paskatina dar uoliau darbuotis vienintelio užsienio lietuvių dienraščio gerovei. Dėkojame!

x Už Gailę Reginą Eidukaitę-Kunstanienę šv. Mišios š.m. liepos 20 d. 10 v.r. Tėvų Jėzuitų koplyčioje Chicagoje, Šv. Kazimiero R.C. bažnyčioje, New Jersey ir Lietuvoje — Vilniuje.

x Aa. Izidorius Nausėdo atminimą pagerbdami, gimines ir artimieji aukojo Lietuvos našlaičiams: \$50 Ray ir Tony Stropus, Beiga; \$25 P. Žumbakis, D. Kelpša; \$20 R. R. Stropus, Strasevičius, Latviai, Vaitkai. Sūnus ir dukros perdavė aukas — \$230 — komitetui. Reiškime užuojautą velionio artimiesiems, o aukotojams dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629. (sk)

x TRANSPAK praneša: Š.m. sausį Lietuvoje buvo įregistruota 733,339 lengvieji automobiliai, o iš viso transporto priemonių buvo 891 tūkst. Vienam tūkst. galingumui gventojų jų tenka 240“. Piniagai ir siuntiniai į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629, tel. 773-838-1050. (sk)

LINKI MUMS GEROS VASAROS!

Šiuo metu Dainavos stovyklavietėje vyksta jaunųjų ateitininkų stovykla. Redakciją maloniai nustebino antradienio ryte faksu iš Dainavos gautas laiškas, kuriame rašoma: „Mes esame jaunųjų ateitininkų stovykloje ir rašome pranešti, kad skaitome „Draugą“ kasdien per mūsų skaitymo valandėlę.“

Mums patinka Jūsų straipsniai apie Hong Kongą ir lietuvišką gyvenimą. Dėkojame už Jūsų darbą spausdinti įvairiausių straipsnių. Linkime geros vasaros!“

Po laiškelio pasirašo berniukų 12 būrelis — „Ateiviai“: Darius Radvila, Saulius Kloris, Kęstutis Aukštuolis, Paulius Rukšėnas, Simas Laniaušas, Gintaras Pečiulis, Tomas Tatarūnas, Andrius Mikaila ir Aidis Idzėlis. Būrelio vadovas yra Marius Vygantas.

Tai tikrai gražus pavyzdys net suaugusiems! Dėkojame „Ateivių“ būreliui ir vadovui Mariui.

BŪSIMOS PARODOS BALZEKO MUZIEJUJE

Balzeko Lietuvių kultūros muziejus Čikagoje stengiasi aktyviai bendradarbiauti su Lietuva. Šio bendradarbiavimo vaisius: dvi reikšmingos parodos. Pirmoji — Lietuvos didžiųjų kunigaikščių privilegijų ir raštų, kurie šiuo metu saugomi Martyno Mažvydo bibliotekos Rankraščių skyriuje. Šie spalvoti rašalai, ant pergamento parašyti raštai iš XV-XVIII a., dabar baigiami restauruoti ir bus pirmą kartą eksponuojami viešai. Tikimės, kad Kazimiero, Žygimanto Augusto, Zigmanto III, Vladislavo IV ir kitų valdovų raštai bei antspaudai sudomins ne vien Čikagos, bet ir Cleveland, Detroit, Boston, New York, Washington, Palm Beach lietuvių, o taip pat Kanados Toronto bei Londono gyventojus. Paroda finansuškai paremė Balzeko muziejus, Mažvydo biblioteka, Čikagos-Vilniaus miestų draugystės komitetas ir Lietuvių fondas. Paroda numatoma spalio mėnesį.

Šis lietuvių kultūros ir raštijos pristatymas Amerikoje siejamas su Mažvydo „Katekizmo“ 450 metinėmis. Beje, Balzeko muziejus dalyvauja ir JAV LB Mažvydo „Katekizmo“ minėjimo komiteto parengtoje programoje, skirtoje šiai sukaktii. Spalio 12 d. muziejuje paskaita apie „Katekizmo“ religinę reikšmę skaitys Klaipėdos universiteto Teologijos katedros dėstytojas Arūnas Baublys ir kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Antroji paroda, kurią Balzeko muziejus organizuoja kartu su Lietuva, yra šiuolaikinės lietuvių tekstilės. Lietuvoje darbų parodai rinkimui rūpinasi žymi tekstilinkė Liucija Kryževičienė. Žadama eksponuoti apie 50 autorių kūrinius. Paroda nuo 1998 m. rugsėjo 25 iki spalio 18 vyks Čikagos Kultūros centre, o po to — Balzeko muziejuje ir Palm Beach, FL. Taip su šiuolaikine lietuvių tekstile galės susipažinti ne vien lietuviai, bet ir plačioji amerikietiško visuomenė.

K.V.

„Draugas“ rengia linksmą vasaros šventę! Kviečia atvykti visus iš arti ir toli: pasivaikinsite, pasizmonėsite, laimėsite dovanų ir paremsite dienraščio leidimą. Šventė vyks rugpjūčio 3 d., sekmadienį, t. marjonų vienuolyno pavėsingame sode, prie dienraščio patalpų. Lauksime visų!

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Kryžiuočiai užpuolė Lietuvą, žudė ir plėšė nekaltus žmones. Įsivertę į akininko trobėlę, jie nužudė tėvą ir motiną, o mažytį sūnelį Alpi pagrobė. Pielė V. Grigorovič

JUOZAS DAUMANTAS

Partizanai buvo svarbūs žmonės. Jie surašyti Lietuvos istorijoje. Partizanai pradėjo veikti Lietuvoje apie 1944 metus, kai rusai antrą kartą įtygiavo į Lietuvą. Jų veikimo tikslas buvo trukdyti rusams tyrinėjimas. Lietuvių kalbos etimologijos problemas Aleksandrovas nagrinėjo ir plačiam straipsnyje „Lietuviški etiudai“. Jis prisidėjo ir prie A. Juškos žodyno rengimo. 1886 m. A. Dorpatio universitete pradėjo skaityti lietuvių k. kursą. Jis galvojo ir daugiau darbų atlikti su baltų kalbomis, bet rusų — japonų karas sutrukdė. 1911 m. Aleksandrovas įstojo į vienuolyną, todėl nebegalėjo plačiau gilintis į kalbinius dalykus. Iki to laiko daug pasidarbavo lietuvių kalbos tyrinėjime.

Lukša yra vienas iš žinomų partizanų. Jo tikras vardas yra Juozas Daumantas. Jis su dviem draugais buvo iškeičias Vakarų prašyti pagalbos. Jis ten parašė knygą „Partizanai“, tik kas nors kitas parašė tos knygos pabaigą, nes jis buvo vieno partizano išduotas, kuriuo pasitikėjo grįžęs į Lietuvą. Po Lukšos mirties partizanai pradėjo silpnėti, nes rusai labai kietai kovojo prieš juos.

Daina Maciūnaitė, Philadelphia Vincio Krėvės lit. m-los mokinė. („Audra“). P.S. Lukša buvo tikra pavardė, Daumantas — pranas vardas. (J.P.)

KITI APIE MUS (Alexander Alexandrov) (1861-1918)

Rusas mokslininkas-kalbinkas baigė Kazanės universitetą. Dirbo Dorpat, Charkovo, Kazanės universitetuose profesoriumi. 1885 m. Aleksandrovas pirmą kartą atvyko į Lietuvą. Lankėsi įvairiose vietose. Susipažino ir susidraugavo su A. Baranausku. Kartą vaikščiodami už miesto, net lenktynių bėgė. Baranauskas sakė, kad jis gražiai lietuviškai išmoko kalbėti. Aleksandrovas lankėsi Lietuvoje ir vėliau. Susipažino su P. Kriaučiūnu, Vincu Krėve-Mickevičiumi ir kitais. Jis vienas iš pirmųjų rusų tyrinėjo vaikų kalbos formavimosi problemas. Pirmasis A. darbas buvo — jo magistro disertacija: „Apie lietuvių nacionalinio poeto Donelaičio kalbą“. Iš lietuvių istorijos A. parašė ir daktaro disertaciją, kuri buvo paskelbta atskira knyga.

„Lietuviškos studijos I sudurtiniai vardžodžiai“. Medžiagą rinko iš A. Juškos dainų rinkinio, Donelaičio raštų ir kitų veikalų. Tai buvo reikšmingas lietuvių kalbos žodžių darybos tyrinėjimas. Lietuvių kalbos etimologijos problemas Aleksandrovas nagrinėjo ir plačiam straipsnyje „Lietuviški etiudai“. Jis prisidėjo ir prie A. Juškos žodyno rengimo. 1886 m. A. Dorpatio universitete pradėjo skaityti lietuvių k. kursą. Jis galvojo ir daugiau darbų atlikti su baltų kalbomis, bet rusų — japonų karas sutrukdė. 1911 m. Aleksandrovas įstojo į vienuolyną, todėl nebegalėjo plačiau gilintis į kalbinius dalykus. Iki to laiko daug pasidarbavo lietuvių kalbos tyrinėjime.

DRAUGYSTĖ

Draugystė prasideda su „labas“ Be jos, pasaulyje būtų badas,

Dabar ir tada. Man patinka turėti daug draugų.

Jaunų ir senų. Pasaulis daug įdomesnis Kai juo pasidalini.

Rita Bradūnaitė

LIETUVA UŽ 10 METŲ

Aš manau, kad Lietuvos padėtis pagerės. Vietoje amerikietiško restoranų bus lietuviški. Vietoje filmų išverstų iš anglų kalbos, bus daugiau grynai lietuviškų. Prezidentai bus geresni, negu dabartinis.

Kęstutis Daugirdas

SKRUZDĖLYNAS

Čia yra skruzdėlių namas. Viena skruzdėlė išėjo, kai lijo su griauštinu. Atrodė — karalienė skruzdėlė. Visos skruzdėlės bėga nuo lietaus.

Gintas Bradūnas Visi trys JAS 1996 m. stovyklautojai Dainavoje. („Kelijame per Lietuvą“)

VASARA ATEINA

Mokykloje pamokos tuoj pasibaigs. Aš važiuosiu į Nerimą. Šią vasarą mes važiuosime stovyklauti.

sime stovyklauti.

Lina Dabrilaite, Bostono lit. m-los VI sk. mokinė

MAN PATINKA VASARA

Vasara jau tuoj ateis. Aš su šeima važiuosiu į Cape Cod. Mes ten žaisime vandenyje. Po to, mes važiuosime į Nerimą stovyklą ir į skautų stovyklą. Mums ten bus labai smagu. Kai grįšiu iš stovyklų, visą dieną žaisiu su draugais ir kariausime vandenyje. Man labai patinka vasara.

Kristina Lingertaitytė, Bostono lit. m-los VI sk. mokinė.

MANO MĖGSTAMIAUSIAS ŽIEMOS SPORTAS

Man labiausiai patinka slidinėti, nes labai smagu nuo aukšto kalno greitai leistis. Taip pat smagu keltuvu keltis į kalną. Iš čia galima matyti visą apylinkę. Aš priklausau slidinėjimo klubui savo lankomoje mokykloje. Žiemos metu, tuoj po pamokų, mes autobusu išvažiuojame slidinėti. Vykstame į „Mt. Holly“ slidinėt. Praėjusiais metais už gerą slidinėjimą gavau slidinėjimo ženkluką. Jį mama prisiuvo prie švarko rankovės. Kai pavargstu, einu į „Mt. Holly“ restoraną išgerti karšto šokoladinio pieno. Po to, vėl galiu ilgai slidinėti. Praėjusiais metais aš slidinėjau New Yorko kalnuose su pusėsere Lia ir pusbroliu Aleksu. Tai buvo labai smagu.

Lina Bubiūtė, Detroito „Žiburio“ lit. m-los mokinė

KAIP ŽMONĖS PAVADINO KNYGAS (Pabaiga)

Tačiau iš kur atsirado tas graikiškas žodis? Senovės graikai savo rašomąją medžiagą — popirusą — dažniausiai išveždavo iš Asirijos per šios šalies uostą Biblosą. Uosto vardu jie pavadino patią medžiagą, o iš čia atsirado ir knygos pavadinimas.

Ispanai ir italai knygą pavadino libro. Atidžiau pasklaide šių kalbų žodynus pastebime, kad tuo pačiu arba visiškai panašiu žodžiu šios tautos vadina ir sudžiūvusią medžio žievę — luobą. Kaip čia įvyko, turbūt jau sugėbesite paaiškinti patys.

Bet įdomiausia jums bus, iš kur atsirado mūsų kalbos žodis knyga. Gaila, kad apie šį žodį mes labai mažai ką galėsime papasakoti. Pirmiausia pasakysime, kad visai taip pat, kaip lietuviai, knygą vadina ir rusai, ir gudai, ir bulgarai, ir serbai, ir kroatai, panašiai — ukrainiečiai, čekai, slovakai, lenkai. Taigi draugais ir bičiuliais mūsų knygos vardas tikrai negali skustis. Lietuviai šį žodį pasiskolino iš savo kaimynų gudų, o čia jis greičiausiai bus patekęs iš tolimosios Azijos.

Tačiau per stepes ir miškus keliaudamas, mūsų žodis tiek sumėtė savo pėdas, kad mokslininkams kol kas nepavyko susekti jo tikrųjų kelių.

Algirdas Sabaliauskas

PAGALVOKITE NR. 8

1. Kaip ilgai egzistavo Berlyno gėdos siena? 2. Kas matematikoje sugalvojo „pliuso“ ir „minuso“ ženklus? 3. Kurio didumo yra didžiausias Lietuvoje „širšynas“? 4. Kuri yra seniausia JAV-se garbės draugija? 5. Ant stogo paplotėlis kabo. 6. Ant šulinio dugno kampilis.

PAGALVOKITE NR. 7 ATSAKYMAI

1. Antipopiežius Hipolitas, po 18 metų priešinimosi, susitaikė su popiežiumi Kalikstu ir tapo šventuoju. Jis mirė 235 metais („L.E.“ 8-268, Boston, 1956). 2. Moterų biliardo 1972 metų varžybose, pasaulio čempione tapo lietuvaitė Janina Balseytė („Respublika“ — Julius, 1995.V.6). 3. Rusijos prezidentas Boris Jelcin, turi aštuonis rankų pirštus. („U.S. News“, Nr. 4, 1996.I.29 ir „Newsweek“, 1995.XI.6). 4. New York. 5. Rogės. 6. Tinklas, žuvis, vanduo.

LAUMĖS IR KŪDIKIS

Kaimietė moteris pievoje grebė šieną. Begrėbdama, ji paliko mažą vaiką. Jis buvo suvystytas prastose vystyklusose, nes tėvai buvo neturtinigi. Grįžusi namo, ruošė vakarienę darbininkams. Tik vėlai pastebėjo, kad vaiką pamiršo pievoje. Tuoj nubėgusi pastebėjo, kad jos vaikas gražiai papuostas. Deivės, atradusios netęčią paliktą vaiką, jį gražiai aprenė. Deivės yra didelės darbininkės. Moteris parsinešė papuostą, gražiai sušukuotą vaiką namo. Paskiau pasigyrė savo kaimynei. Kaimynė pasakė: „Ir aš savo vaiką nunešiu į tą vietą“. Taip ir padarė. Deivės jį atradusios sako: „Sudraskykime neužmaršos vaiką!“ Taip ir padarė. Ateina motina parsinešti vaiką, žiūri — visas suplėšytas, sudraskytas jos vaikas.

Iš Dr. J. Balio tautosakos archyvo

KUMELIŲ KIAUŠINIAI

Kartą turguje žmogus pardavinėjo arbūzus. Kitas priėjęs ir klausia:

— Kas tie tokie yra? — Kumelių kiaušiniai, — sako anas. — Iš jų galima kumelių (mažą arkluką) išperėti, tik reikia šešias savaites sėdėti ant to kiaušinio.

Tas nusipirko ir parsinešė vieną arbūzą. Niekur nebeiina ir sėdi ant jo. O žmona barasi. Vieną kartą ji supuko, pasičiuo pažarbūzą ir metė per tvorą į sodą.

O ten gulėjo zuikis. Tas arbūzas persprogo, o zuikis nubėgo.

Jau buvo praėję kokios keturių savaitės, kaip tas peregėto pažarbūz. Vyras ir sako, bardamas žmona:

— Ką tu padarei? Na, matai, jau buvo toks, kaip zuikis. Po šešių savaičių būtų buvęs kumelis.

Pagalui du galai.

Nelaimės neina tarp medžių, bet tarp žmonių. Blogo nematęs, gero nepasieks.